

Yrkeskunnande och teknologi

- en introduktion

Utbildning för apl-handledare

Viktoria Johansson

2014-11-07

Olika former av kunskap

Påståendekunskap

Teorier, metoder och föreskrifter

Färdighetskunskap

Erfarenheter till följd av verksamhet i praxis

Förtrogenhetskunskap

Förvärvas genom exempel i samspelet mellan andra i t.ex. en yrkesgrupp

Kunskapsformer i en praxis

Vi tolkar teorier, metoder, föreskrifter genom den förtrogenhet och färdighet vi har förvärvat genom att delta i en praxis. Dialogen mellan dem som ingår i en praxis innehåller ett inslag av friktion mellan olika uppfattningar som bygger på skilda erfarenheter och exempel i förtrogenhet och färdighet. För att fördjupa sitt yrkeskunnande är det nödvändigt att föra en fortlöpande dialog. Att vara professionell innebär att utvidga sitt perspektiv mot en större överblick än den egna färdigheten.

Bo Göranzon, *Det praktiska intellektet*, 2009, s. 118

Yrkeskunnande och teknologi

- Ämnet tillkom ur långsiktiga fallstudier om yrkeskunnande från slutet av 1970-talet
- Prof. Bo Göranson – studier av skogsvärderingspersonal och datoriseringen av Försäkringskassans arbete, arbetslivsstudier 1980-talet
- Dialogseminariemetoden i slutet av 1990-talet – seminarier och utbildningar där olika yrkesutövare via samtal och systematisk reflektion lär av varandras erfarenhet
- Samarbete med Dramaten, Kungliga musikhögskolan, Combitech systems, Vattenfall, m.m.
- 1995 forskningsämne vid KTH – i dag ett centralt ämne för grundutbildning och forskning vid Linnéuniversitetet

Vad kännetecknar ämnet?

- Tvärvetenskapligt och gränsöverskridande ämne som syftar till att utforska den praktiska kunskapen i relation till olika verksamheter och om teorier kring den praktiska kunskapen
- Reflektion om och sätta ord på erfarenhetsbaserad kunskap för att utveckla yrkesverksamheten
- Analogiskt tänkande har en central plats i teori och metodik: att reflektera kring likheter och skillnader som finns mellan olika företeelser
- Analogiskt tänkande viktigt i utvecklingsprojekt, konstnärligt arbete, problemlösning samt kreativitet i forskningsarbetet

Dialogseminariemetoden

- Återkommande seminarier, en arena för dialog och utbyte av erfarenheter
- Skrivande med pennan i hand – bakgrundstexter, impulstexter och ”inspelare”
- Läsning av filosofiska texter, skönlitteratur, drama, konst väcker associationer och öppnar för att artikulera och gestalta erfarenhetsbaserad kunskap
- Den personliga texten läses högt och kommenteras
- Seminariet dokumenteras i idéprotokoll
- Idéprotokoll, bakgrundstexter och impulstexter grund för dialogernas fortsättning

Varför YKT i denna utbildning?

- Kollektiv reflektion som leder till gemensamt ”kunskapande”
- Ett ”inifrånperspektiv” – vilka dilemman kan uppkomma i en handledningssituation och hur kan man hantera dessa dilemman?
- Yrkeskunnandet, både som yrkesperson och handledare står i centrum
- Dialogen mellan universitetet och deltagarna möjliggör utveckling av yrkeslärarutbildningen – inte minst genom att vi får ytterligare ett perspektiv – apl-handledarnas

Varmt välkommen till utbildningen!